

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу
 Кафедра германської і фіно-угорської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Продукт з навчально-виховної роботи
Мирослав СОЛОВЕЙ
“29” серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Друга іноземна (німецька) мова: усний і письмовий переклад III курсу першого (бакалаврського рівня) (назва навчальної дисципліни)

для студентів

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський рівень)

Освітня програма Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий
переклад

Статус дисципліни Нормативна

Форма навчання денна
Навчальний рік 2023 – 2024
Семестр V, VI
Кількість кредитів ЄКТС 8
Мова навчання німецька
Форма підсумкового контролю іспит (V,VI сем.)

Розробник:

Дубровська Ірина Борисівна кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської і фіно-угорської філології КНЛУ.

Схвалено на засіданні кафедри германської і фіно-угорської філології, протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Марія ШУТОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Голова вченої ради факультету

Ярослава ГНЕЗДІЛОВА

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу – надати студентам систематизовані знання з практики німецької мови як другої іноземної, поглибити навички німецькомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності в межах тематики курсу для забезпечення їхнього ефективного спілкування в побутовому та професійному середовищах.

Розвивати у студентів логічне мислення, різних видів пам'яті, вміння самостійно працювати з мовою.

Навчальна програма дисципліни розрахована на досягнення рівня володіння мовою А2-В1.

Завдання вивчення дисципліни полягає в оволодінні іншомовними професійно орієнтованими компетентностями в межах тематики курсу відповідно до рівня А2-В1.

- мовою (фонетичною, лексичною, граматичною);
- мовленнєвою (аудіювання, читання, говоріння, письмо);
- соціокультурною;
- навчально-стратегічною.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 8 кредитів ЕКТС;

240 год., у тому числі:

лекції – 0 год.

семінарські заняття – 0 год.

практичні заняття – 240 год.

самостійна робота – 104 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсу можливе, якщо у студентів сформовані навички аудіювання, читання, письма і говоріння, студенти оволоділи матеріалом попередніх років навчання і склали іспит, що підтверджує достатній рівень розвитку навичок і вмінь.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Друга іноземна мова» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін за освітньо-професійним рівнем «бакалавр». Вона забезпечує формування у студентів мовних (фонетичної, лексичної, граматичної) компетентностей; німецькомовної компетентності в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі; лінгвосоціокультурної компетентності, складовими якої є соціолінгвістична, соціокультурна і соціальна компетентності; а також, навчально-стратегічної компетентності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- систему звуків та основні інтонаційні моделі сучасної німецької мови;
- лексичний та фразеологічний матеріал з таких тем курсу. **5 семестр:** Дозвілля, Відвідування ресторану. Облаштування житла. Професії. Небезпечні професії. Освіта. Пошуки роботи. Знайомства. Подорожі. **6 семестр:** Інтереси і хобі. Здоров'я. Видатні особистості минулого та сучасності. Дозвілля і кіно. Теми з книг, прочитаних на заняттях із домашнього читання;
- граматичні правила та явища, пропоновані для вивчення та повторення на 3 курсі, зокрема: підрядні речення (каузальні, темпоральні, наслідкові, допустові, умовні, модальні, порівняльні, відносні, інфінітивні); сполучники; словотворення за допомогою афіксів та словоскладання; вживання часових форм, в тому числі з модальними

дієсловами (Perfekt, Präteritum, Plusquamperfekt, Futurum); вживання кон'юнктиву II; дієприкметників - Partizip I / II; форми відмінювання прикметників, дієвідміни різних часових форм; дієслова з прийменниками; змінні форми прийменників; прийменники з родовим відмінком; ступені порівняння прикметників; форми пасивного стану, порівняльні конструкції, пасив з модальними дієсловами; відмінювання особових займенників; зворотні займенники.

уміти:

- застосовувати знання про систему звуків сучасної німецької мови з метою фонетично правильного оформлення мовлення в межах вивчених за програмою тем;
- розпізнавати основні інтонаційні моделі сучасної німецької мови та використовувати їх в різних комунікативних ситуаціях в межах вивчених за програмою тем;
- розпізнавати вивчені лексичні одиниці, їх однокореневі форми в усних та письмових текстах з тем, що вивчаються: Знайомства. Подорожі. Інтереси і хобі. Здоров'я. Видатні особистості минулого та сучасності. Дозвілля і кіно. Покупки. Їжа та напої. Міграція та туризм. Старе і нове.; а також з тематики занять для домашнього читання;
- розпізнавати вивчені граматичні форми і структури, а саме: граматичні правила та явища, пропоновані для вивчення та повторення на 3 курсі, зокрема: підрядні речення (каузальні, темпоральні, наслідкові, допустові, умовні, модальні, порівняльні, відносні, інфінітивні); сполучники; словотворення за допомогою афіксів та словоскладання; вживання часових форм, в тому числі з модальними дієсловами (Perfekt, Präteritum, Plusquamperfekt, Futurum); вживання кон'юнктиву II; дієприкметників - Partizip I / II; форми відмінювання прикметників, дієвідміни різних часових форм; дієслова з прийменниками; змінні форми прийменників; прийменники з родовим відмінком; ступені порівняння прикметників; форми пасивного стану, порівняльні конструкції, пасив з модальними дієсловами; відмінювання особових займенників; зворотні займенники.
- вживати лексичні одиниці, граматичні форми та структури в усному та писемному мовленні з тем, що вивчаються;
- вести бесіду або диспут з проблем за темами курсу;
- моделювати мовленнєві ситуації з використанням заданого лексичного та граматичного матеріалу;
- переказувати прочитаний текст або висловити своє ставлення до проблем, порушених в ньому, використовуючи вивчений лексичний і граматичний матеріал;
- писати твори, листи, перекази з вивчених тем;
- вміти виправляти

5. Компетентності студентів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Друга іноземна (німецька) мова».

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов перекладацької діяльності.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і

досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК 12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СПЕЦІАЛЬНІ(ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ(ФК)

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ється), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення зasad і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Здатність сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (шивидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема

акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо).

6.Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Друга іноземна (німецька) мова»

Результат навчання (знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4 автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та критерії оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1	Знати		
1.1	<p><u>Фонетика</u></p> <p>- застосовувати знання про систему звуків сучасної німецької мови з метою фонетично правильного оформлення мовлення в межах вивчених за програмою тем;</p> <p>- розпізнавати основні інтонаційні моделі сучасної німецької мови та використовувати їх в різних комунікативних ситуаціях в межах вивчених за програмою тем; вміти використовувати логічний наголос та відповідні інтонаційні моделі з різними комунікативними цілями.</p> <p><u>Лексика</u></p> <p>По закінченню III курсу студент повинен розуміти усний дискурс носіїв мови в межах тем програми;</p> <p>-розвізнавати вивчені лексичні одиниці, їх однокореневі форми в усних та письмових текстах з тем, що вивчаються: Знайомства. Подорожі. Інтереси і хобі. Здоров'я. Видатні особистості минулого та сучасності. Дозвілля і кіно. Покупки. Їжа та напої. Міграція та туризм. Старе і нове, а також з тематики занять для домашнього читання.</p>	<p>Практичне заняття / самостійна робота.</p> <p>Комунікативний метод навчання; проблемне навчання, диференційоване навчання, особистісно орієнтоване навчання; ігрові технології; проектні технології, інтерактивні технології, інформаційно-комунікаційні технології.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • поточне оцінювання; • тести; • модульний контроль; • підсумковий контроль – іспит
1.2.			
1.3.	<p><u>Граматика</u></p> <p>- розпізнавати вивчені граматичні форми і структури, а саме: граматичні правила та явища, зокрема: підрядні речення (каузальні, темпоральні, наслідкові, допустові, умовні, модальні, порівняльні, відносні, інфінітивні); сполучники; словотворення за допомогою афіксів та словоскладання; вживання часових форм, в тому числі з модальними дієсловами (Perfekt, Präteritum, Plusquamperfekt, Futurum); вживання кон'юнктиву II;</p>		

	dієприкметників - Partizip I / II; форми відмінювання прикметників, дієвідміни різних часових форм; діеслова з прийменниками; змінні форми прийменників; прийменники з родовим відмінком; ступені порівняння прикметників; форми пасивного стану, порівняльні конструкції, пасив з модальними діесловами; відмінювання особових займенників; зворотні займенники.		
2	Уміти		
2.1	<p><u>Аудіювання</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти основний зміст аудіотексту, знаходити спеціальну інформацію в аудіотексті, прослуховувати з повним розумінням деталей тексту (інтерв'ю, новини, розмови, описи), а також комунікативно виправдано реагувати на вилучену з текстів інформацію. Інформація подається в аудіо записах, відеозаписах, на живо. - розрізняти інтонаційні моделі на слух, - використовувати мовну здогадку, - визначати мету висловлювання, - розуміти значення фразеологізмів, - здогадуватись про значення багатозначних слів з контексту, - розрізняти факти і особисту думку мовця, - робити нотатки і порівнювати інформацію, - відрізняти головне від другорядного, несуттєвого. 	<p>Практичне заняття / самостійна робота.</p> <p>Комунікативний метод навчання; проблемне навчання, диференційоване навчання, особистісно орієнтоване навчання; ігрові технології; проектні технології, інтерактивні технології, інформаційно-комунікаційні технології.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • поточне оцінювання; • тести; • студентські презентації та виступи на заняттях; • написання творів та есе; • модульний контроль; • підсумковий контроль – іспит
2.2	<p><u>Говоріння</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - будувати монологічні й діалогічні висловлювання з необхідним ступенем деталізації й складності в межах тем програми; - використовувати логічний наголос та відповідні інтонаційні моделі з різними комунікативними цілями, - використовувати комунікативні стратегії під час мовлення, - використовувати слова-зв'язки, - підтримувати розмову протягом певного часу, - вільно і спонтанно спілкуватись з іншими мовцями, - відстоювати власну думку, надаючи доречні пояснення і аргументи, - висвітлювати проблему чи питання, 		

	<p>беручи до уваги переваги і недоліки, причини і наслідки,</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематизувати інформацію з різних джерел, - надавати детальну інформацію, - влаштовувати презентації, - коректно взаємодіяти з іншими мовцями, надавати інформацію, вносити пропозиції, погоджуватись або не погоджуватись з думками інших, робити висновки, підсумки. <p><u>Читання</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти основний зміст тексту, читати з повним і глибоким розумінням основної інформації, включаючи розуміння деталей таких текстів: статті, оголошення, доповіді, повідомлення, художні тексти; - прогнозувати, вилучати певну інформацію з підтексту, використовувати вилучену інформацію у подальшому спілкуванні, аналізувати структуру тексту, мову автора, жанрові особливості, - розуміти значення фразеологізмів, - вибирати головні факти, випускаючи другорядні, - робити висновок чи текст базується на фактах, чутках або відображає думку автора, - зіставляти здобуту інформацію з власним досвідом, - виразити ставлення до прочитаного; - аналізувати художній текст, а також статтю з газети/журналу. <p><u>Письмо</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - писати особисті листи, офіційні листи, скарги. <p>2.4</p> <ul style="list-style-type: none"> - укладати нотатки, організовувати текст по параграфах і абзацах, логічно і послідовно викладати думки, редагувати й виправляти написане, обирати відповідний функціональний стиль письма; - виконання типових завдань у різних ситуаціях шляхом вибору і застосування основних методів, інструментів, матеріалів та інформації 		
	3. Комунікація		
3.1	-розуміти зі слуху автентичні тексти різних жанрів і видів;	Практичне заняття / самостійна	• поточне оцінювання;

3.2	-реалізувати усномовленнєву комунікацію (у монологічній і діалогічній формах) у професійно важливих сферах і ситуаціях спілкування; -реалізувати комунікацію у письмовій формі у відповідних сферах та ситуаціях спілкування;	робота. Комунікативний метод навчання; проблемне навчання, диференційоване навчання, особистісно орієнтоване навчання; ігрові технології; проектні технології, інтерактивні технології, інформаційно-комунікаційні технології.	<ul style="list-style-type: none"> • тести; • студентські презентації та виступи на заняттях; • написання творів та есе; • модульний контроль; • підсумковий контроль – іспит
3.3	-реалізувати функції медіатора (посередника) культур у процесі міжкультурної комунікації; -здатність до ефективної роботи в команді; прийняття критики, порад і вказівок.		
4. Автономність і відповідальність			
4.1.	-самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом; -відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та/або професійній діяльності	Практичне заняття / самостійна робота.	<ul style="list-style-type: none"> • поточне оцінювання; • тести; • студентські презентації та виступи на заняттях; • написання творів та есе; • модульний контроль; • підсумковий контроль – іспит

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни (освітнього компонента)
«Друга іноземна (німецька) мова» з програмним результатам навчання, визначених
освітньо-науковою програмою**

Результати навчання з дисципліни (код)	Програмні результати навчання (назва)											
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4.	3.1	3.2	3.3.	4.1
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+	+	-		+	+	+		
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.												+
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.								+				+
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.								+				
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.								+				+
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+			+			+	+	+	+	+

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.									+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+	+																
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.														+	+	+	+		
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+						+	+		+							
ПРН 22. Відтворювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст заданого стилю і жанру зі збереженням логічної структури й смислового наповнення та володіти прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редактування, зворотній переклад); вміти тлумачити фактичну інформацію і точку зору автора мовою перекладу, перефразовуючи значення складних термінів або фраз, якщо не існує точного еквівалента у мові перекладу.												+			+	+	+		

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Друга іноземна (німецька) мова»

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) “«Друга іноземна (німецька) мова»

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.		опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах
ПРН 22. Відтворювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст заданого стилю і жанру зі збереженням логічної структури й смыслового наповнення та володіти прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редактування, зворотній переклад); вміти тлумачити фактичну інформацію і точку зору автора мовою перекладу, перефразовуючи значення складних термінів або фраз, якщо не існує точного еквівалента у мові перекладу.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

8.1 . Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. поточний контроль;
  2. тематичний контроль; семестровий контроль.
  3. за формою організації: індивідуальний;
  4. за характером оформлення відповіді: усний і письмовий;
  5. за використанням мови: одномовний і двомовний.
- **підсумкове оцінювання:** V семestr – іспит; VI семestr – іспит.
  - **умови допуску до семестрового заліку, іспиту – написана МКР.**

8.2 Організація оцінювання

У структурі кожного модуля із другої іноземної мови (німецької) оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
--------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

Обчислюється рейтинг кожного модуля. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Оцінювання аудиторної роботи студентів викладачем відбувається протягом кожного заняття за 4 видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письмо. Студент отримує за аудиторну роботу «відмінно» («5»), якщо:

- аудіювання – студент повністю розуміє почуте мовлення мовця, розуміє основні думки та розпізнає відповідну й конкретну інформацію, визначає позицію мовця, намір і комунікативні наслідки його висловлювання;
- читання – студент розуміє зміст прочитаного тексту, статті, художньої прози й повідомлення, визначає ідею аутентичного тексту, деталі, розуміє позицію автора;
- говоріння – студент говорить вільно, використовуючи тематичну лексику; його висловлювання зв’язні, аргументовані і логічно послідовні, а вимова правильна, чітка і зрозуміла. При цьому студент не робить помилок, або вони є незначними, рідко

використовує повторення / самокорекцію, дотримується норм інтонаційного оформлення мовлення, бере активну участь у бесіді / дискусії, вміє відстоювати свою позицію;

- письмо – студент уміє писати зрозумілі докладні повідомлення з широкого кола питань, що цікавлять його; есе або доповіді, висвітлюючи питання або аргументуючи всі «за» та «проти»; листи, виокремлюючи ті події і враження, які є для нього особливо важливими, використовуючи при цьому граматичні структури і лексичні одиниці. Не допускається граматичних, лексичних й орфографічних помилок, або є помилка у написанні слова.

Студент отримує за аудиторну роботу «добре» («4»), якщо:

- аудіювання – студент розуміє ідею і основний зміст аудіо тексту, більшість фраз й найбільш уживані слова у висловлюваннях, проте не розуміє деталі / обставини почутого;
- читання – студент розуміє зміст прочитаного тексту, статті, художньої прози й повідомлення, визначає ідею аутентичного тексту, може знайти конкретну, легко передбачену інформацію в тексті, але не розуміє деталі / обставини тексту, позицію автора, деякі лексичні одиниці/вирази;
- говоріння – студент говорить досить вільно, використовуючи тематичну лексику; його висловлювання зв’язні, і логічно послідовні, а вимова правильна, чітка і зрозуміла. При цьому студент робить незначні помилки, він не може повністю аргументувати і відстояти свою позицію, недостатньо використовує лексичні одиниці і граматичні структури, використовує повторення;
- письмо – студент уміє писати зрозумілі повідомлення; есе або доповіді, не повністю висвітлюючи питання або аргументуючи всі «за» та «проти»; листи, виокремлюючи ті події і враження, які є для нього особливо важливими, використовуючи при цьому граматичні структури і лексичні одиниці. Кількість граматичних, лексичних й орфографічних помилок є невеликою.

Студент отримує за аудиторну роботу «задовільно» («3»), якщо:

- аудіювання – студент розуміє окремі фрази й найбільш уживані слова у висловлюваннях, що стосуються важливих для нього тем; розуміє, про що йде мова в простих, чітко вимовлених і невеликих за розміром повідомленнях і оголошеннях; але не повністю розуміє основний зміст аудіо тексту, деталі / обставини почутого;
- читання – студент не повністю розуміє зміст прочитаного тексту, статті, художньої прози й повідомлення, йому важко визначити ідею аутентичного тексту, знайти необхідну інформацію в тексті; він не розуміє деталі / обставини тексту, позицію автора, деякі лексичні одиниці / вирази;
- говоріння – студент говорить досить повільно, використовуючи мало тематичної лексики; його висловлювання не побудовані логічно і послідовно; робить значні помилки у вимові, інтонаційному / граматичному оформленні висловлювання, неправильно ставить наголос у словах; має труднощі в ініціюванні розмови, підтриманні бесіди, розумінні співрозмовника/ів.;

- письмо – студент уміє писати повідомлення; есе або доповіді, не повністю висвітлюючи / не висвітлюючи питання або аргументуючи всі «за» та «проти»; листи, виокремлюючи ті події і враження, які є для нього особливо важливими, використовуючи при цьому прості граматичні структури і обмежену кількість тематичної лексики. Кількість граматичних, лексичних й орфографічних помилок є значною.

Студент отримує за аудиторну роботу «незадовільно» («2»), якщо:

- аудіювання – студент не розуміє основний зміст аудіо тексту, окрім фрази й найбільш уживані слова у висловлюваннях, не розуміє, про що йде мова в простих, чітко вимовлених і невеликих за розміром повідомленнях і оголошеннях;
- читання – студент не розуміє зміст прочитаного тексту, статті, художньої прози й повідомлення, він не може визначити ідею аутентичного тексту, знайти необхідну інформацію в тексті;
- говоріння – студент говорить дуже повільно, не використовуючи тематичної лексики; його висловлювання не побудовані логічно і послідовно; його вимова незрозуміла, не може ініціювати розмову, підтримати бесіди, правильно побудувати речення, зрозуміти співрозмовника/ів, задати їм прості питання.;
- письмо – студент не уміє писати повідомлення; есе або доповіді, листи, виокремлюючи ті події і враження, які є для нього особливо важливими, використовуючи при цьому прості граматичні структури і обмежену кількість тематичної лексики. Кількість граматичних, лексичних й орфографічних помилок є дуже великою.

Самостійна робота студента оцінюється за кількістю балів. Максимальна кількість балів за самостійну роботу може становити 50. Кількість балів викладач трансформує в оцінку шляхом ділення на 10. За граматичну, лексичну помилку у самостійній роботі знімається 1 бал. За використання неправильного артиклю, прийменника або за помилку у написанні слова – знімається 0,5 бала.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10 . Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-балльній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

Модульна контрольна роботи (МКР) виконується в кінці першого і другого семестру і є обов'язковою складовою модульно-рейтингового навчальних досягнень студентів з другої іноземної мови.

МКР з німецької мови для студентів 3 курсу (бакалавр) складається з таких завдань: завдання для перевірки рівня сформованості вмінь аудіювання, читання,

писемного мовлення, а також завдання для перевірки рівня сформованості лексичної та граматичної компетентностей студентів з тем, які визначені робочою навчальною програмою З курсу (бакалавр).

Типи завдань для перевірки рівня сформованості вмінь аудіювання: тест альтернативного вибору, тест множинного вибору, заповнення пропусків, відповідь на запитання, заповнення таблиці, сортування.

Типи завдань для перевірки рівня сформованості вмінь читання: тест альтернативного вибору, тест множинного вибору, заповнення пропусків, відповідь на запитання, заповнення таблиці, сортування.

Типи завдань для перевірки рівня сформованості лексичної та граматичної компетентностей – речення на переклад.

Типи завдань для перевірки рівня сформованості вмінь писемного мовлення: творча письмова робота (словниковий диктант, написання листа, твору).

Обсяг завдань, які виконуються під час МКР:

аудіювання – звучання тексту до 5 хв.

читання – обсяг тексту до 200 друкованих знаків

лексико-граматичне завдання -до 30 хв.

Творче завдання (написання листа) – біля 100 слів

Термін виконання МКР – 2 академічні години.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульна контрольна робота з німецької мови виконується наприкінці семестру. Вона оцінюється в 4-балльній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

I семестр	II семестр
«відмінно» – 20 балів;	«відмінно» – 20 балів;
«добре» – 16 балів;	«добре» – 16 балів;
«задовільно» – 12 балів;	«задовільно» – 12 балів;
«незадовільно» – 8 балів.	«незадовільно» – 8 балів.
Неявка на МКР – 0 балів.	Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Зразок МКР:

Виконання модульної контрольної роботи в умовах дії карантину проводиться дистанційно з використанням ІТ-технологій, а саме **платформа для відеоконференцій Zoom, Skype, Google Class, Moodle** (за спільною згодою викладача і студентів), відповідно до розкладу. Для забезпечення прозорого виконання модульної контрольної роботи, студенти зобов'язані за 5 хвилин до початку модульної контрольної роботи підключитися до проведення конференції, або отримати доступ до входу на платформу **Moodle**, щоб викладач міг зафіксувати присутність студента. Модульна контрольна робота виконується студентами на чистому аркуші (аркушах) паперу, шапка модульної контрольної роботи оформлюється від руки відповідно до вимог (див. Додаток 1).

Модульна контрольна робота **обов'язково** має бути закріплена власноручним підписом студента.

Під час проведення модульної контрольної роботи студенти зобов'язані постійно підтримувати відео- та аудіозв'язок з викладачем. Камера відеозв'язку має бути налаштована таким чином, щоб викладач могли спостерігати за процесом виконання контрольної роботи, а саме бачити студента та його роботу, для забезпечення **академічної доброчесності** під час написання. **Користування сторонніми носіями інформації під час дистанційного проведення атестаційного іспиту заборонено.**

У час, визначений розкладом проведення модульної контрольної роботи, викладач надсилає студентам варіанти модульної контрольної роботи у месенджери Viber або Telegram. Після закінчення часу, відведеного на виконання модульної контрольної роботи, студенти фіксують виконану роботу на фотокамеру (фотокамеру мобільного телефону або інші засоби) та протягом **10 хвилин** після завершення Модульної контрольної роботи відправляють викладачеві на електронну пошту або у месенджери (Viber, Telegram) повний текст роботи, з обов'язковим власноручним підписом здобувача.

Завдання модульної контрольної роботи перевіряються викладачем протягом трьох днів та її результати оголошуються студентам.

Іспит

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «**відмінно**», за шкалою ЄКТС – А. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Структура іспиту

Екзамен передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів предметно-фахової компетенції: комунікативної, соціокультурної, професійної тощо. Студенти, які проходять екзамен, повинні володіти необхідними комунікативними вміннями й навичками. Екзамен складається з двох частин та відбувається відповідно до розкладу проведення екзаменів.

Перша частина екзамену складається з розмови за однією з запропонованих екзаменатором тем. Метою цієї частини є контроль рівня сформованості навичок усного мовлення.

Друга частина екзамену складається з перекладу речень. Ця частина спрямована на перевірку навичок читання, володіння лексикою та граматикою в обсягах запропонованих підручником тем.

На екзамені студенти повинні продемонструвати:

- володіння німецькою мовою та її теоретичною базою, зокрема з фонетики, морфології, лексикології, словотвору, синтаксису, і, відповідно, орфоепічною, лексичною та граматичною нормами, а також нормами побудови тексту або контексту;
- здатність встановлювати взаємозв'язки між мовними та мовленнєвими одиницями під час аналізу конкретного текстового матеріалу;
- комунікативну компетенцію, тобто володіння способами формулювання думок відповідною мовою, способами реалізації мовної норми в різних видах мовленнєвої діяльності;

- уміння та навички використовувати базовий словник в обсязі програмних вимог та вживати їх в усній і письмовій формі в рецептивних та продуктивних видах мовленнєвої діяльності;

Перша частина екзамену

Перша частина екзамену складається з розмови за однією з запропонованих екзаменатором тем. Метою цієї частини є контроль рівня сформованості навичок усного мовлення.

На основі отриманих протягом семестру знань і умінь студент повинен уміти висловити власну точку зору і формувати несуперечливу систему аргументів, що обґрунтують перевагу позиції, обраної автором.

Друга частина екзамену

Друга частина екзамену складається з перекладу речень/ ситуацій. Ця частина спрямована на перевірку навичок читання, володіння лексикою та граматикою в обсягах запропонованих підручником тем.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Екзаменатор оцінює відповідь студента на іспиті у 4-балльній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно»	– 30 балів;
«добре»	– 23 бали;
«задовільно»	– 18 балів;
«незадовільно»	– 0 балів.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ЕКЗАМЕНІ

Оцінка «відмінно» ставиться за повні та міцні знання фактичного матеріалу в заданому обсязі та вміння продемонструвати знання засобами німецької; за відсутність грубих лексичних, граматичних та фонетичних помилок у мові; грамотне та чітке мовлення; за вияв креативності у виконанні поставлених завдань. Допускається до 5 незначних помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Оцінка «добре» ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, але за умови наявності у мовленні незначних помилок. Допускається від 6 до 9 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Оцінка «задовільно» ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в неповному обсязі, неповноту розкриття теми та порушену логіку висловлювання, наявність незначної кількості помилок у мовленні, які студент спроможний усунути за допомогою викладача. Допускається від 10 до 15 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо відповідь поверхова, фрагментарна, відсутнє розкриття теми. Оцінка «незадовільно» ставиться особі, яка неспроможна до навчання на наступному курсі / у наступному семестрі. Допущено більше 15 помилок фонетичного, лексичного, граматичного або стилістичного характеру.

Кожна частина екзамену оцінюється у 4-балльній шкалі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)), потім встановлюється середнє арифметичне з цих оцінок з округленням до десятої частки.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

Змістовий модуль 1.

- 1.1. Вільний час. Відвідування ресторану. Облаштування житла.
 1.2. Професії. Небезпечні професії. Освіта. Пошуки роботи.
 1.3. Знайомства. Біографія. Опис людини/людей. Зміни в житті.
1.4. Подорожі. Підготовка до подорожей. Спогади. У готелі. Засоби пересування.

Змістовий модуль 2.

- 1.5. Інтереси та хобі. Акції та флешмоби в інтернеті. Домовленості і зустрічі.
 Вивчення іноземних мов
 1.6. Здоров'я. Небезпека на вулицях. В аптекі. Спорт .
 1.7. Видатні особистості вчора і сьогодні. Друзі, родичі, знайомі. Опис видатних особистостей. Біографічні дані. Моя автобіографія. Зміни в житті
 1.8. Дозвілля та кіно. Фото. Кіно, спогади. Німецьке та українське кіно.

9.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що внесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин								
		Денна форма			Заочна форма					
		Разо м	у тому числі		Разо м	у тому числі				
			лекції	семінарс ькі / практич ні заняття		лекції	семінарс ькі / практич ні заняття			
<i>Семестр V</i>										
<i>Змістовий модуль 1. Вільний час, дозвілля</i>										
1.	Вільний час, дозвілля	10		5	6					
2.	Відвідування ресторану.	10		6	6					
3.	Облаштування квартири/кімнати.	10		6	7					
	Разом за змістовим модулем 1	30		17	13					
<i>Змістовий модуль 2. Професії</i>										
1.	Тема 1. Професії про які ми мріяли. Небезпечні професії.	10		5	6					
2.	Тема 2. Вибір професії, поради.	10		6	6					
3.	Тема 3. Розмови про шкільні системи та освіту.	10		6	7					
4.	Разом за змістовим модулем 2	30		17	13					
<i>Змістовий модуль 3. Знайомства.</i>										
1.	Тема 1. Друзі і знайомі.	10		5	6					
2.	Тема 2. Сімейні кола. Скожість.	10		6	6					
3.	Тема 3. Друзі.	10		6	7					

	Разом за змістовим модулем 3	30		17	13			
Змістовий модуль 4. Подорожі								
1.	Тема 1. Підготовка до подорожей. Спогади.	10		5	6			
2.	Тема 2. У готелі.	10		6	6			
3.	Тема 3. Засоби пересування.	10		6	7			
	Разом за змістовим модулем 4	30		17	13			

Семестр VI Змістовий модуль 5. Інтереси і хобі								
1.	Тема 1. Мистецтво і поп-культура в інтернеті.	10		5	6			
2.	Тема 2. Домовленості і зустрічі.	10		6	6			
3.	Тема 3. Вивчення іноземних мов.	10		6	7			
	Разом за змістовим модулем 4	30		17	13			

Змістовий модуль 6. Здоров'я.								
1.	Тема 1. Небезпека на вулицях	10		5	6			
2.	Тема 2. В аптекі.	10		6	6			
3.	Тема 3. Спорт .	10		6	7			
	Разом за змістовим модулем 5	30		17	13			
	Усього за 1 сем.	120		68	52			

Змістовий модуль 7. Видатні особистості вчора і сьогодні								
1.	Тема 1. Друзі, родичі, знайомі	10		5	6			
2.	Тема 2. Опис видатних особистостей. Біографічні дані	10		6	6			
3.	Тема 3.Моя автобіографія. Зміни в житті	10		6	7			
	Разом за змістовим модулем 1	30		17	13			

Змістовий модуль 8. Дозвілля та кіно								
1.	Тема 1. Дозвілля	10		5	6			
2.	Тема 2. Фото. Кіно, спогади	10		6	6			
3.	Тема 3.Німецьке та українське кіно	10		6	7			
	Разом за змістовим модулем 2	30		17	13			
	Разом за 2 сем.	120		68	52			

	Усього за рік.	240		120	104			
--	----------------	-----	--	-----	-----	--	--	--

9.2 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Freizeit.	5
2	Im Restaurant.	5
3	Ausstattung der Wohnung.	5
4	Berufe.	5
5	Ausbildung.	5
6	Arbeit suchen.	5
7	Bekanntschaft.	5
8	Mein Freund/Meine Freundin.	5
9	Mein Urlaub. Meine Ferien.	5
10	Reise ins Ausland.	5
11	Reisevorbereitungen.	5
12	Meine Hobbys und Interessen.	5
13	Hauslektüre.	4
14	Lesen.	3
15	Fremdsprachen.	3
16	Gesundheit. Krankheiten. Medikamente	5
17	Sport. Sportarten.	4
18	Extreme Sportarten.	5
19	Bekannte Persönlichkeiten.	5
20	Vorbilder. Idole.	5
21	Hauslektüre.	3
22	Kino.	5
23	Filme.	5
	Усього годин	104

10. Рекомендована література

Базова

1. Motive A 2+ Kompaktkurs DaF. – Kursbuch, Lektion 9- 18. – München.: Max Hueber Verlag, 2016. – 248 S.
2. Motive B 1+ Kompaktkurs DaF. – Arbeitsbuch, Lektion 19- 30. – München.: Max Hueber Verlag, 2016. – 248 S.

Допоміжна

1. Dreyer, Schmitt. Совершенствуем знание немецкого языка: Учебное пособие. – Киев. Методика, 2000.- 336 с.
2. Em - Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. – München.: Max Hueber Verlag, 2002. – 248 S.
3. Бочко Н., Кудіна О. Українсько-німецький розмовник. – К.: Освіта, 1999. – 222 с.
4. Бориско Н.Ф., Безсмертная Н.В., Красовская Н.А. Deutsch intensiv. Интенсивный курс немецкого языка. – К.,2001. – 396 с.
5. Deutsches Universalwörterbuch / hrsg. und bearb. vom Wiss. Rat u. d. Mitarb. d. Duden. unter Leitung von Günther Drosdowski. [Unter Mitw. von Maria Dose ...]. – 2., völlig neu bearb. u. stark. erw. Aufl. – Mannheim; Wien; Zürich : Dudenverlag, - 1989. – 1816 S.
6. Посібник для самостійної роботи для студентів III курсу. Дубровська І.Б., Ларькова Л.Х. – Київ.: КНЛУ, 2006. – 98 с.

Електронні джерела

1. <http://www.dw.com/de/deutsch-lernen>
2. <http://www.goethe.de>
3. <http://www.der-weg-online.de>
4. <http://www.juma.de>
5. <http://www.edition-deutsch.de>
6. <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de>
7. <http://www.oesterreichinstitut.at>
8. <http://www.german.about.com>
9. <http://www.de.wikipedia.org>
10. <http://www.vorleser.net>

Приклади модульної контрольної роботи, зміст лекційних занять, завдання для підготовки до семінарів, практичні завдання для самостійного опрацювання, питання для самоперевірки розміщено на сайті кафедри германської і фіно-угорської філології